

Dansk-Amerikaneren før og nu.
(Tidsskriftet "Sund Sans.")

Der var virkelig en Tid, og den begge endda ikke saa fjernt, da ægte patenterede Hjemmedansere togde, naar en Mand var udvandret Amerika: Hvad har han gjort? Emigrantens Navn havde en virkelig Klæng i hjemlige Øren. Det maatte være et Far eller et Klaes Menneske, naar han i sedet for den lille faste Stilling med Udsigt til Pension valgte at bryde sig en Bane selv i det Hjerte. Hvor dumt!

Men "den jortabte Søn" satte sindigt sin Hatte i Præriens Grønhoer og sin Øje i Træernes Stamme og han brød og pløjede den træge Jord, saa den en flønne Dag laa hen som en frugtbart, givig Ager, hvor Hveden stod som blæde fulgende Tæpper — langere end Øjet rakte — og hvilse om Slid og Slid og efter Slid, om Skudfæller, som Naturen havde voldt, men uden at knække Modet; det lille fattige Rybagger-Bløthus blev til en stor og rummelig Bolig, Belsen standen voksende, men — i Danmark kendtes man ikke ved sine udvandrede Sønner og Døtre.

Saa begyndte der hos disse at dagine en Drang til at genje Jøde-landet, det bøgeskovlyse Hjemland, Jørnene vokse op og vilde og jaas i Stedet, "hvor Far var født" — ørt sagt: Dansk-Amerikaneren drog saa Vej og i Hjemlandet. Oprindelig enkeltvis, efterhaanden i større og større Skarer. Man holdt Møder paa Fredelandet Jord, først i Snejveis, saa i Hundredvis (paa Landsudstillingen i Aarhus), og endelig 1912 løbte nogle af dem Ræbeld-Bakkerne og forærede dem til den danske Stat som fredet Nationalpark.

Saa begyndte man herhjemme at få Øjet op for, at der var en halvt Million Danske i Amerika, hvoraf Syrjeparten kæmpede for at bevare deres Nationalitet og Sprog

spaaevaret af det store Land, der gæstfrit havde givet dem Chancen. Og Pressen, der hidtil havde været dø, naar man talte til den om dansk-amerikanske Emner, maatte nu til at bestætte sig med dem. Bore Landsmænd fik en god Modtagelse, naar de kom her, og Statsrådernes Overhoved anerkendte og undmærkede de mest fremragende.

Og dog — man var bestandig lidt paa Afstand. Man forstod endnu ikke ganse, hvad andre Lande (f.eks. Tyskland og Norge) forlengst havde fættet, at det har eller kan faa største Betydning for et Land at vedligeholde Forbindelsen med de udvandrede; man fatter kunst i Danmark, og den sunde Forståelse havde jovert ved at trænge igennem og lære Folk, at der i Amerika kunde dannes frivillige danske Kolonisationer, billigere og mere værd end dem, der erobres ved Baabemagt, virkende som et Mellemslag, som Pionerer for danske Handel og Føretagsomhed.

Saa kom Krigen og aabnede saa mangt et hængende Øjelaag. Amerika stansede Eksporten til os, og nu viste Dansk-Amerikanerne, at ressærlighed til Moderlandet ikke var sentimental Savl, men vrede paa Realiteter og egte Fæller. Deres Presse, der i Paranteszmerket altid havde kæmpet og trættet uden Støtte, hjemmetra, tog nu den betydningsfulde Opgave op; gennem Artikler (paa Engelsk) at oplyse og vejlede Amerikanerne om Danmark, saa ned, hvor Gang usædvanlige Beretninger om og Mistænkeliggørelser af os sandt rej til den amerikanske Dagspress — ørt sagt: gøre alt det mytiske Arbejde, som vi herhjemme har affaaret fra at udføre tilstrækligt omgaende.

Se, det saa og forstod vi. Og saa blev Dansk-Amerikaneren en ganske anden Person, en Falder, man maatte regne med, en Mand, vi kunde have Gavn af; og Amerikelens stol i den danske Presse: Bore Landsmænd overværede gjort et godt Stykke Arbejde, og vi styrte dem Tak øb.

Det var en helt anden Lettie. Maatte nu blot dette ændre

Syn paa Dansk-Amerikanerne holde sig, ogsaa naar engang alle Banseligheder er endt.

Edward Spore.

Finland.

De smaa Nationer har haft en sorgelig Lid under Krigen, skriver "Finanstidende"; de heldigste af dem maa være glade, om de kommer fra den uden Tab af Liv og Lemmer. Altfor mange af dem er hærgede af Ødelæggelse og Ros og andre, som har ligget udenspor Krigszonen hjemhøges af Hungersnød og indre Uro.

Finland hører til sidstnævnte Kategori. En tragisk Skebne har været Finland beskaaren i en lang Karriere. Intet Folk har sikkert følt Rusjereveldets Træf haardere end det finske, og Udviillingen under Krigen, hvor Ententen lufteleden, hvor Russiske og

En Fritankers Død.

"Ugeblad for katolske Kristne" fortæller følgende om Fritankeren og Spotteren Voltaire's Død:

"Voltaire var i 1778 kommen til Paris for at overvære Opsærelsen af et nyt Stuepli, han hadde skrevet. Her fik han Blodopfæstning og døde. Den syge kom af og til i vildt Roseri. "Jeg er forladt af Gud og Mennesker!", raabte han og sagde til sine Venner: "Vort fra mig! I er Skyld i den Tilstand, jeg befinder mig i!" Han fastede sig omkring i Sengen og paafaldte snart og forbandede snart Guds Navn. Med halvkult Stemme raabte han: "Jesus Kristus! Jesus Kristus!"

Med Gru saa de tilstedeværende paa denne Scene. Den drøende drejede sig som en Orn, bej sig i Finngrene, opførte sig som en gal, immedens han raabte: "Jeg ser Helvede! ... Jeg ser ham, han vil tage mig! ... Med et strækfælgt Strig Gurier."

Kvitteringer.

Til Missionen blandt Soldaterne:

Før kvitteret, se Abl. Nr. 10	\$3169.60
Callender, Iowa, Mgh.	51.50
Rolle, Iowa, Menigheden	42.00
Luc, Wis., St. Peters Menighed	105.50
Minden, Nebr., Bethania Menighed	53.75
Fredericksborg, Nebr., Mrs. M. Paul Steffensen \$2, Miss Anna Steffensen \$1	3.00
Upland, Nebr., Gethsemane Menighed	29.00
Cushing, Wis., Volk Co., ved Pastor H. W. Vondo	222.00
Luc, Wis., Volk Co., ved Pastor H. W. Vondo	231.75
Chicago, Ill., Siloam's danske ev. Luth. Menighed	245.30
Greattinger, Iowa, ved Pastor N. P. Simonen	214.00
Denver, Colo., Bethania Menighed	76.00
Kennmare, N. Dak., Nazareth's Menighed	109.50
Kennmare, N. Dak., Vor Frelsers Menighed	93.95
Kennmare, N. Dak., Bethania Menighed	23.00
Kennmare, N. Dak., Trin. Menighed ved Birby	157.05
Bloomington Prairie, Minn., Vor Frelsers Menighed	107.00
Norma, N. Dak., Zions Menighed	31.05
Norma, N. Dak., Zions Menighed, Kvindesforeningen	10.00
Norma, N. Dak., Bethesda Menighed	9.55
Chicago, Ill., Golgatha Menighed	75.00
Bruh, Colo., Eben Ezer Diaconiesmenighed	45.25
Cedar Falls, Iowa, Nazareth Menighed	166.50
Gayville, Yankton Co., S. Dak., Den d. ev. Luth. Menigh.	26.00
Audubon, Iowa (Byen)	178.50
Green Bay, Wis., Bethel Menighed	85.00
Fertile, N. Dak., Bethesda Menighed	30.00
Gullerton, Mont., Den d. ev. luth. Menigh.	41.50
Milltown, Wis., Volk Co., Den standinavist ev. I. Mgh.	43.00
Milltown, Wis., Volk Co., Den standinavist eng. luth. Menighed	200.75
Vone Lake, Wis., Volk. C. St. Pauli ev. luth. Mgh.	65.15
Dane Valley, Mont., Eben Ezer Mgh.	83.00
Brooklyn, N. Y., Salems Menighed	100.00
Plainfield, N. J., Bethania Menighed	31.00
Biborg, S. Dak., Spring Valley st. ev. I. Mgh.	124.00
Irene, S. Dak., Turkey Valley d. ev. I. Mgh.	59.00
Hampton, Nebr., Immanuel's Menighed	118.00
Erika, Ia., Den d. ev. I. Menighed	63.00
Hamlin, Iowa, Den d. ev. I. Mgh.	33.00
Elt Horn, Iowa, Elever paa Skolen	44.00
Laural, Nebr., Lars Lund, Lykke Andersen hv. \$1, N. S. Petersen \$5,	7.00
Belben, Nebr., Hans Nielsen \$5, Mr. Skovbo \$2	7.00
Diren, Nebr., M. L. Christensen	5.00
Omaha, Nebr., Bella Menighed	127.50
Kennard, Nebr., Emma's Menighed	40.25
Bear Eagle, Arts., Jens Esperen	6.00
Lincoln, Nebr., Vor Frelsers Mgh.	25.00
Lincoln, Nebr., Vor Frelsers Menighed, Kvindesforening	5.00
Morhead, Ia., Bethesda Menighed	68.30
Royal, Ia., Bethlehem's Mgh. (Før \$133.50) nu	6.00
Audubon, Ia., Ebenezer Mgh. (Før \$17.00) nu	6.00
Beresford, S. Dak., Mrs. Jacobien \$1; Isidor Höfslund \$2	3.00
Drum, Nebr., Den d. I. Mgh. (Før \$23) nu	9.50
Hutchinson, Minn., Den d. I. Mgh.	85.80
Hutchinson, Minn., St. Mortens Mgh.	64.00
Hutchinson, Minn., Ungdomsforeningens Kurvefest	93.92
Cordova, Nebr., Vor Frelsers Mgh.	78.00
Verona, Nebr., Bethesda Mgh.	35.50
Sutton, Nebr.,	10.50
Spencer, Ia., St. Pauli Mgh.	45.00
Blair, Nebr., D. d. ev. I. Mgh.	145.00
Keenah, Wis., Vor Frelsers Mgh.	97.36
Fra Lutheraner i Pocatello, Idaho	15.75
Ruskin, Neb., L. C. Hansen	2.00
	7715.53

Til sammen

Før kvitteret se Abl. Nr. 9	628.55
Audubon, Ia., Mrs. Chr. Andersen	2.00
Dickson, Alta., Can., A. Laurin	1.00
Ruskin, Neb., John West og Husitu	5.00
Hutchinson, Minn., Peder Hansen	5.00
	641.55
Udbetalt til Dato	1500.00
Understud.	\$858.45

Til sammen

Før kvitteret se Abl. Nr. 10	\$425.49
Dickson, Alta., Can., A. Laurin	2.00
	427.49

Til en Kirke i Pocatello, Idaho.

Før kvitteret se Abl. Nr. 10	\$150.58
Hutchinson, Minn., Peder Hansen	2.00

Til sammen \$152.58
Endnu Understud. \$1907.81

Japanmissionen:

Før kvitteret, se Abl. Nr. 10	\$5086.57
Sidney, Mont., Martin S. Overen for Stud. L. Gais	
Underhold	36.00
Ruskin, Nebr., Otto Jensen	2.00
Neola, Ia., St. Pauli Kvindes	25.00
Royal, Ja., Bethlehem's Mgh.	46.33
Hutchinson, Minn., Peder Hansen	10.00
Cordova, Nebr., Vor Frelsers Mgh.	1885
Sior City, Ia., Søndagsstolebørnenes Hedningemisjonsf.	8.00
Waupaca, Wis., Vor Frelsers Mgh. Miss Dora Jensen	1.00
Sayerville, Wis., K. V.	5.00
Tilsammen	\$5238.75
Udbetalt til Dato	7169.41
Understud.	\$1930.66

Indianermisionen:

Før kvitteret, se Abl. Nr. 10	\$2474.72
Aububon, Ia., Mrs. Chris Andersen	1.00
Ruskin, Nebr., Otto Jensen	2.00
Blair, Nebr., P. C. Sorenson	5.00
Waupaca, Wis., Vor Frelsers Mgh. Miss Dora Jensen	1.00
Tilsammen	\$2483.72
Udbetalt til Dato	2344.60
Understud	\$139.12

Indremisionen:

Før kvitteret, se Abl. Nr. 10	\$2480.51
Wis. Krebs ved C. B. Nielsen	38.33
Ruskin, Nebr	